

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SKT. KNUDS

SKOLE

Nye Elever bedes indmeldt snarest muligt hos bestyreren. Dåbs- og koppeattest forevises ved indskrivningen. Optagelsesprøve holdes efter aftale.

Bestyreren (eller hans stedfortræder) træffes alle skoledage kl. 12,30—13,30.

Skolens telefoner:

Kontoret: Eva 1525 kl. 12,30—13,30.

Portneren: Vester 2628.

Skolen påtager sig intet ansvar for viderebefordring af telefoniske meddelelser.

Eleverne må som regel ikke benytte skolens telefon.

Sager, som eventuelt afleveres til portneren (indgang nr. 4 a) til besøgelse til elever, må være forsynet med tydeligt navn.

Skolens spejdertrop.

2. Absalons trop i Hertug Knuds division er skolens spejdertrop.

Tropsfører er hr. T. Klevin, Vesterbrogade 106 a.

Til spejdertroppen er knyttet en ulveflok for drenge fra 8—12 år.

Flokkfører er frk. Ruth Olsen. Adresse: frk. Nielsens pension, Vesterbrogade 33, telf. eva 35074.

SKT. KNUDS SKOLE

MEDDELELSER OM SKOLEÅRET 1948-1949

ved

FR. KÜPFERLE, cand. mag.
BESTYRER

KØBENHAVN 1949

Sankt Knuds skoles sang

Du røde borg ved søens rand,
der knejser så stolt og kækt,
i tidens kamp du holder stand
og leder den unge slægt.
Med faste, sikre hænder
de svage blus du tænder,
der engang højt skal slynge
en glans om vort fædreland.

Til daglig kan du synes hård,
en hævder af lugt og flid,
og selv om end den sæd, du sår,
først modnes i sene tid,
en krans af lyse minder
sig om dit navn dog vinder,
og mangt et venskab knyttes
hos dig i de unge år.

I sommersol, i vinterslud
har kækt du din rejsning holdt,
og år for år har du holdt ud,
så frejdig, så ung, så stolt,
og ladet landet mærke,
du stammer fra den stærke,
den fromme danske kæmpe,
den jernfaste helt, Sankt Knud.

Vor gamle skole skal bestå
i årenes vekselstil.
Fra dine mure skal udgå
en ungdom, der kan og vil.
Lad tidens barske vinde
kun brydes mod din tinde,
for bagved skolens brystværn
skal kirken med korset stå.

Til indledning

Skoleåret 1948—49 vil blive stående som skelsættende i Sankt Knuds Skoles historie, thi i dette år blev den endelige beslutning taget at udvide den hidtidige mellem- og realskole til et gymnasium. I mange år har skolens ledelse med tålmodighed efter evne søgt at tilrettelægge linierne for den påtænkte udvidelse, så at man nu kan skride til at føre programmet ud i virkeligheden.

Ingen er i tvivl om opgavens størrelse. Ingen kan forudsige de vanskeligheder, som endnu vil rejse sig, inden den nye skole står der. Men ingen er heller i tvivl om, at det nok skal lykkes at overvinde dem.

Der er imidlertid et ganske andet spørgsmål, som rejser sig, når man overvejer fremtiden: er vi selv, lærere og elever, modne til at tage opgaven op? Vil vi i forening være i stand til at bygge et gymnasium, kristeligt som korset i vort flag, dansk som den blomstrende mark ved det bølgende hav, lærd efter jesuiternes bedste traditioner? Dette er den væsentlige opgave, vi står overfor, og den løses ikke af mæcener eller arkitekter, den er helt og fuldt lagt i hjemmenes og lærernes hånd. Derfor udgår der fra skolen et stærkere kald end nogensinde på samarbejde og støtte. Andetsteds i dette hefte er fortalt om en skole, hvis motto er »gensidig tillid«. Det samme ord kunne sættes ikke blot over det nye gymnasium, men også over forberedelserne til det. Som jesuiter-skole vil det være dens stræben at forene evige værdier med den nuværende tids idéer, og skolen har tillid til, at ethvert hjem, som betror den sine børn, er på linie med denne stræben. Både for katolske og protestantiske elever tilsigter Sankt Knuds Skole en betonet kristelig opdragelse, og uden enighed på dette

punkt vil hjem og skole aldrig forstå hinanden. Men samtidig må skolen ufravigelig sætte kravene både for eksamensklasserne og for overgangen til gymnasiet på samme højde som alle andre danske skoler, thi uden dette ville vi intet krav have på forældrenes tillid, og de fra os udgående elever intet krav på tillid fra det danske samfund.

I det forløbne år har et par gange røster ladet sig høre over for skolen. Både lærere og elever har deres part af arvesynden, og der vil altid være ting at rette på begge sider. Men frem for alt vil i den kommende tid den indre udbygning af skolen, af dens ånd, dens standard og dens idealer stå som den store og forhåbenlig samlende opgave, hvis samdrægtige løsning forjætter Sankt Knuds Skole en ny og strålende fremtid.

Frederik Küpferle.

Af skolens dagbog —

1948.

22. april: I. M. og 5. U. besøger Tøjhusmusæet. (Frk. Nielsen og hr. Tümmler).
24. april: Naturhist. Ekskursion til Saltholm med elever fra mellemskolen. (P. Samuelson).
19. maj: Skolens musikafte: Drengekor, recitation, foredrag, instrumentalmusik. (Hr. Købke).
21. juni: Lærerskovtur til Bastrup og Stasevang.
2. juli: Forhenv. elev og lærer ved skolen P. Heggum tager magistergraden i nordisk filologi.
16. august: Skoleåret begynder med gudstjeneste i kirken og velkomsthilsen i salen. — P. Eriksen vender tilbage fra sit studieophold i udlandet.
- 19.-26. aug.: IV. M. tager på lejrskole. (P. Heggum, P. Samuelson, P. L. Dorn).
2. september: 4. U. A. og B. har deres traditionelle skovtur til Furesøen. (Frk. Nielsen, Fr. Dekkers, Fr. Simons).
9. september: Bestyreren fylder 65 år.
- 11.-27. sept.: Forhenv. elev Fr. Hans Martensen på besøg efter studieophold i udlandet.
15. september: P. Heggum på studierejse til Frankrig.
15. september: 5. U. og I. M. Skovtur til Dyrehaven. (Frk. Nielsen, Fr. Martensen, Fr. Dekkers, Fr. Simons).
27. september: Brødrene Dorn rejser til England, hvor de modtager præstevielsen.
18. oktober: Ekskursion til Lunds domkirke. (Fr. Dekkers).
27. oktober: Ekskursion til Roskilde domkirke, III. M. (Hr. Bang, Fr. Dekkers, Fr. Simons, Fr. Reijnders).
18. november: Inspektion ved cand. mag. V. Baltzer i geografi (III. og I. M.) og naturhistorie (III. M.).
- 26.-28. nov.: Gøngenhøvdingen opføres af elever i mellemskolen (instruktion frk. Nielsen).
9. december: Elev i realklassen Franz Ejstrup modtager Alliance Française's bogpræmie.
21. december: Julhøjtidelighed for 1.—3. U.
22. december: Julhøjtidelighed for 4. U. - R. kl.

1949.

12. januar: Skoleradio for 4. U. - R. kl.: »Et besøg på Amalienborg«.

15. januar: Hans Excellence biskop Th. Suhr's 10 års bispejubilæum. Lykønskingsadresse overrækkes af elever.
19. januar: Sankt Knuds dag. Højmesse. Chokolade i den røde sal. Film: Kong Christians regeringsjubilæum. Kong Frederiks ungdom. Sankt Knuds Skoles film.
25. januar: Fest for skuespillerne fra »Gøngelhøvdingen«. Film. Hans Bølling læser. Klaus Jerndorff spiller.
2. februar: P. Eriksen aflægger sine sidste løfter.
3. februar: P. Pauli fylder 50 år.
5. februar: Inspektør Schacht (skoledirektionen) besøger skolen).
15. februar: Realklassen besøger pumpestationen Vestersøgade (dieselmotor). (P. Wolfisberg).
16. februar: IV. og R. inviteres til Carlsbergbryggeriet af hr. eksportchef Bender Mortensen.
- 21.-25. febr.: Færdselsundervisning ved overbetjent Gundersen.
25. februar: Forældremøde. Bestyreren indleder. Problemer i det daglige arbejde drøftes. Rektor taler om gymnasieplanerne. Hr. Tümmeler aflægger beretning om lejrskoleplanerne. Indlæg fra forældre. Skolens film.
10. marts: Kongens fødselsdag mindes ved morgensang.
19. marts: 20 gamle elever holder sammenkomst i »Katakomberne«. (Indbudte: P. Wolfisberg, P. Bender, Br. Thyssen).
- 20.-21. marts: Broget eftermiddag til fordel for lejrskolen.
26. marts: Et billede af dronningen, en gave fra Sankt Knuds skoles venner, afsløres ved morgensangen.
2. april: Pave Pius XII 50 års præstejubilæum. Biskoppen læser messe for skolens elever og deres forældre. Ved morgensangen taler bestyreren om Pius XII som eksempel på alsidig uddannelse og om hans arbejde for fred.
5. april: II. M. besøger Dansk biologisk Station i Charlottenlund (hr. Stoltenberg, P. Samuelsen). Ved en af organist *Fr. Siegler* arrangeret elevkoncert i Hornung og Møllers sal optræder Bent Raith (I. M.) og Franco Cristofoli (forhenv. elev).
- 11.-12. april: Forhenv. elev stud. mag. Finn Hobel vikarierer.
9. maj: Barak købes til lejrskolen i Bastrup.

LÆRERPERSONALET 1948 – 1949

- Küpferle, Frederik, præst, cand. mag., bestyrer: Tysk IV - R,
Latin IV.
- Bang, Hans, mag. art.: Dansk III - R, engelsk I, tysk 5 - II,
fransk R.
- Bender, Josef, præst: Geografi 5 - III, R.
- Dekkers, Anton, stud. theol.: Bibel 4 - 5, regning 4.
- Eriksen, Orla Tvede, præst: Regning og matematik I - II,
IV, fysik I.
- Grandt Hansen, Maria, cand. mag.: Engelsk II - R. gymna-
stik 1 b - 2 b.
- Johnsen, Johan, lærer: Bibel 4 - R.
- Keller, Paul, præst, inspektør: Religion 4 - II.
- Kellermann, Axel, eks. tegnelærer: Tegning 4 - III.
- Købke, Otto, kantor: Sang 1 - III.
- Nielsen, Dora, eks. lærerinde: Dansk 4 a, 5 - II, historie 4 - I,
regning 5, skrivning III.
- Otto, Alfred, præst, dr. phil.: Religion III, historie II - R.
- Pauli, Karl, præst: Religion R, regning og matematik III, R.
- Poppe, Franz, præst: Religion IV, fransk IV.
- Samuelsen, Johannes, præst, eks. faglærer: Geografi 4, IV,
naturhistorie 4 a, 5 - I. III - R.
- Stoltenberg, Niels Christian, lærer: Naturhistorie 4 b, II.
- Tümmler, Fritz, eks. gymnastiklærer: Gymnastik 1 a, 3 - R.
- Wozna, Edith, lærerinde: Dansk 1 b, 2 b, 4 b, anskuelse 1 b,
skrivning 1, 5 - II.
- Sr. Angelika, Sankt Joseph søster: Bibel 1-3, religion 1 - 3,
regning 2 - 3.
- Sr. Edith, Sankt Joseph søster: Bibel 1 - 3, Dansk 1 a, 2 a,
skrivning 2 a, 3.
- Sr. Pauline, Sankt Joseph søster: Dansk 3, anskuelse 1 a, 2,
regning 1, skrivning 2 b.

Det humanistiske gymnasiums pionerer

Mag. art. Georg Heggum S. J.

En hed augustdag i det herrens år 1534 kunne man se en lille halt mand af sydlandsk ydre møjsommeligt arbejde sig op på Montmartrehøjen uden for Paris. Med ham fulgte seks studenter af yngre og ældre årgange fra det parisiske lærdomsæde på Sainte-Généviève. Den lille gruppes mål var et gammelt kapel på skrånningen, ikke langt fra toppen af højen. En af ledsagerne, en nyordineret ung præst, iførte sig messeklæderne, og under messen aflagde de alle højtideligt løfte om at leve i kyskhed og fattigdom samt at drage til Jerusalem for at omvende araberne. Den lille, halte mand var spanier og kaldte sig Inigo. Senere lærte verden ham at kende som Ignatius af Loyola.

Dette var begyndelsen til Jesuiterordenen, og de begejstrede muselmandsapostle var fædrene til de mænd, der gennem tiderne skulle erhverve sig et verdensry som opdragere.

Hvor lidt ved vi dog om den fremtid, der er beskåret os! 13 år i forvejen var officeren Inigo, mens han lå såret i sit hjem, kommet i tanke om, at der var laurbær, som var ærefuldere end dem, krigen kunne give. Han havde forsøgt lykken som eneboer i Manresa, som pilgrim i det hellige land og som tiggerstudent i Paris. Efter flere bagslag havde han fået samlet de seks stabile, der som han kun ønskede *et*: at gøre Guds vilje. Kun langsomt havde han i sin udvikling overskredet tærskelen fra middelalderen til humanismens renæssance, og efterhånden som tidens religiøse brøst afslørede sig for ham, så han også muligheden af en anden opgave end Palæstinamissionen. Hvis den mislykkedes, skulle de syv stille sig til pavens disposition som en slagpatrulje, et blænkerkorps, letbevægeligt, smidigt, altid med dampen oppe, parat til at ile derhen, hvor kirkens front begyndte at vakle. Een ting var de rørende enige om: at undervise kunne i hvert fald aldrig være deres formål. Et lærerkollegium med dets ensformige, fredelige tilværelse lå så fjernt fra det udrykningshold, som var Ignatius' ideal.

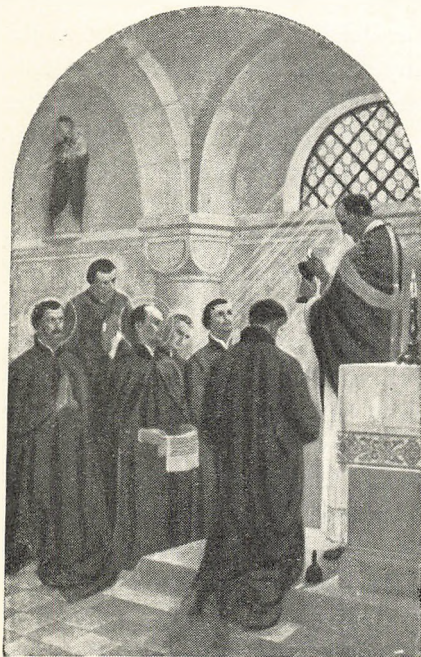
I løbet af få år voksede den lille skare. De 7 blev til 10, og de

10 til 15. Det viste, at der var behov for den lille spaniers idéer, og at der var noget ved ham, som tiltrak folk, i hvem den hellige ild brændte. Men hvorledes skulle man holde sammen på dem? Der var kun een vej: at søge pavens anerkendelse til at opstille nogle regler for fælles arbejde og levevilkår. I praksis blev det en ny orden. Det var egentlig ikke meningen hverken fra pavens eller Ignatius' side. Idealet var stadig den lille, letbevægelige skare, og i den første pavelige anerkendelse 1540 var da også forudset et maximumsmedlemstal på 60. Men udviklingen trængte på. Skulle Ignatius' idéer ikke risikere at dø ud, måtte der skaffes udvej for tilvækst af unge kræfter. Adgangsbegrænsningen blev da også snart ophævet, og man oprettede nogle kollegier, i hvilke studenterne kunne bo, mens de fulgte forelæsningerne på universitetet. Om en undervisning fra ordenens side i disse kollegier var der foreløbig ikke tale.

Imidlertid gik reformationen sin gang over Europa. I Skandinavien, Tyskland, England, Nederlandene og en del af Frankrig var det kirkelige fællesskab allerede brudt, fordi det bolværk, kirken i de fleste lande kunne præstere, var en gejstlighed, hvis kultur og moral råbte til himlen om reform. Det er typisk for Ignatius' ildhu, at han på dette tidspunkt drømte om med sin lille flok

at genoprette kirkens enhed. Men jo mere han fik indblik i det europæiske religiøse virvar, desto klarere så han også, at ingen forbedring af forholdene var mulig, før menneskene lærte at tænke anderledes. Og det var det nye slægtled, man skulle have fat i.

Andre havde haft denne erkendelse før Ignatius. I Paris havde hollænderen *Standonck* 1490 startet en kongregation med det formål at samle fattige, men begavede unge mennesker i en kostskole for at gøre dem til »kirkens søjler, nødvendige til dens opretholdelse«. Hans idé var at genoplive det 13. århundredes liggermunkeideal.

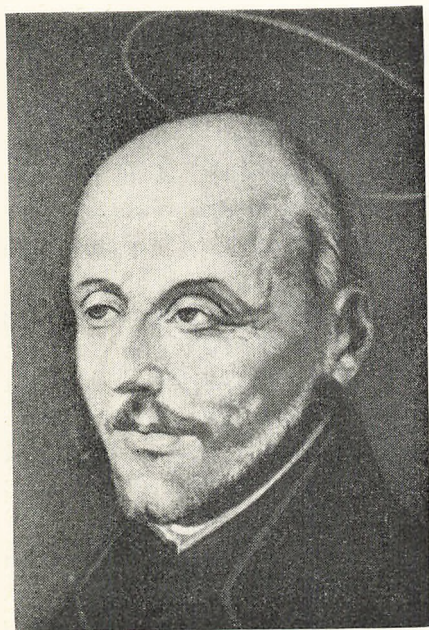
Loftcaflæggelsen på Montmartrehøjen 1534.

Standonck selv havde gået i skole hos »Brødrene af det fælles liv« i Holland. Der var han blevet oplært i bibelen og kirkefædrene samt i tidens syllogistiske spidsfindigheder under en skoletugt, som forbød eleverne at tumle sig, løbe, le; men som påbød dem at gå med afmålte skridt, holde øjnene sænket og være tavse. Det var en hård og glædesløs opdragelse, vendt imod den nymodens humanisme, uden sans for det positive i de nye idéer. Klassikerne blev næppe rørt, hvad Standoncks middelmådtige latin lader erkende; derimod havde han modtaget en stærk påvirkning fra den såkaldte »devotio moderna«, den fromhedsretning, hvis skønneste frugt er Tomas a Kempis lille bog om »Kristi efterfølgelse«. Det var i sine egne læreres strenge ånd, at Standonck ønskede at opdrage de unge. Karakteristisk er kongregationens formål: at opdrage *fattige* unge mennesker. De fattige, som var vant til afsavn og lidelser, syntes ham bedst egnede til at leve et selvfor nægtelsens liv i frelserens fodspor. Imidlertid viste denne skoleorden sig hurtigt ude af stand til at dæmme op for den religiøse opløsning. I løbet af dens første tiår svandt medlemmernes tal ind til halvdelen af det oprindelige. Flere blev bortviste for at have spist kød i smug, andre blev syge. Uafledelige bønner, gensidig udspionering, faste og dårlig kost både for legeme og ånd frembragte en træg og dystert slægt, af hvis rækker de »mørkemænd« fremgik, der var deciderede modstandere af humanismen, sammenbidte forkæmpere for den gamle, skolastiske opdragelse, for alt, hvad der hed ortodoxi, tradition og autoritet. De måtte nødvendigvis gøre en ynkelig figur i den vældige intellektuelle og religiøse krise, som reformationstiden bragte. I de samme mørke og trange klasseværelser, som forgængerne de sidste par hundrede år havde benyttet, fortsatte de med at banke middelalderens lærebog i grammatik, Donat, forfra og bagfra ind i de små spirende studenter, som allerede i otte års alderen under gråd og tænders gnidsel indførtes i *grammatica* og *logica* og lærte at distingvere med *causa efficiens*, *materialis*, *formalis*, *intrinsecus*, *extrinsecus*, med *atqui* og *ergo* så godt som nogen Erasmus Montanus.

Humanisten Erasmus af Rotterdam tegner et billede af den udklækkede student, som vil vække mindelser hos enhver dansker:

»Se disse filosoffer, værdige folk udi skæg og kappe, som mener, at de er de eneste lærde, mens alle andre kun er flygtige skygger. Skønt de ikke kender sig selv og på grund af deres nærsynethed og åndsfraværelse ikke engang ser grøften eller stenen, som er i vejen for dem, praler de af at er-

kende idéerne, universalierne, de abstrakte former, substantia prima, quidditeter og hæcceiteter — alle slige ting, som er i den grad subtile, at man selv ikke med øjne som en los ville være i stand til at skelne dem. De er bevæbnet med en hoben skolemesterdefinitioner, implicite, explicite, conclusioner og propositioner, de leger skjul bag så mange talemåder, at jeg tror selv Vulkan ikke med sit net kunne få fat i dem.«

Ignatius af Loyola.

Det var ikke underligt, at humanisterne søgte at drukne denne skole i et hav af latter; men samtidig søgte man også at skabe en afløser, som svarede til den ny tids fordringer. Det gjaldt om at opdrage en ny slægt, hos hvem alle menneskelige egenskaber var ædelt udviklede under indflydelse af antikkens arv og bygget op på et solidt kendskab til latin og græsk. De nye skoler skød op rundt omkring, ofte med støtte af biskopperne. Alene i Frankrig eksisterede der inden Jesuiterordenens oprettelse (1540) hened en halvsnes humanistiske gymnasier eller kollegier, som de kaldtes, da eleverne boede på skolen.

Kostskolesystemet var uadskilleligt forbundet med den humanistiske opdragelse, idet tanken var at lægge hele elevens uddannelse, både hans moralske og hans kundskabsmæssige formning, i skolens hånd.

Med de gamle skoler faldt også det ideal, som de trods alt havde båret. Menneskets mål var ikke længere gud; det humanistiske gymnasium satte mennesket i centrum. Hermed være ikke sagt, at man kastede troen over bord; men man frigjorde sig for kirken formynderskab, der følte som en spændetrøje, og man hævdede skolens ret til at udvikle andre egenskaber og evner i eleven end dem, der var nødvendige til en senere præstegerning. Med henblik på den gejstlige skoles forfald og præsternes lave dannelsesstrin forstår man den sympati, der opstod mellem humanisme

og reformation. Herhjemme var Poul Helgesen i begyndelsen en begejstret tilhænger af reformationstanken, og på samme linie ligger en af de første jesuitters indberetning fra Tyskland, at de dannede præster (deres tal var ringe) hældede til den nye lære. »De græsktalende er luthersksindede« hedder det kort og godt.

Foruden det humanistiske gymnasium var der, navnlig fra reformatorisk side, sat en mængde privatlærere ind i kampen. De modtog børnene i deres hjem, og undervisningen, der foregik i enrum, bød naturligvis rig lejlighed til at latterliggøre gejstligheden i elevernes øjne. Og fra foragt for præsterne var der kun et skridt til foragt for kirken og dens lære.

De to lejre stod således så stejlt som muligt over for hinanden. Den gamle skole så med bekymring ungdommens verdsliggørelse ved forgudelsen af det menneskelige og dyrkelsen af de hedenske forfattere. Den nye skole så ungdommens fordummelse udgå fra skolastikken med hele dens træge fastholden ved overleverede studieformer.

Der er bevaret tilstrækkeligt af læseplaner og ordensregler fra de første humanistiske gymnasier til, at man kan danne sig et begreb om, hvad der foregik. Men en pen fra samtiden har tegnet os et klart billede af den pædagogiske situation. *Rabelais* har i bogen om den unge kæmpe Gargantua taget de to modstandere på kornet, og skønt han selv er udpræget humanist, er han overlegen nok til at tegne en lystig karikatur af dem begge.

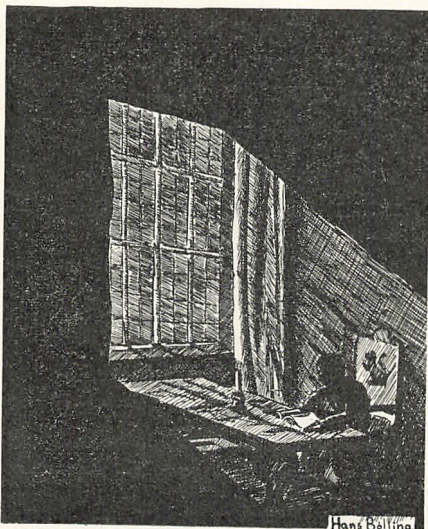
Gargantua sættes først i skole hos »sofisterne«, hvor han år igennem tygger drøv på Donat og middelalderens mange kommentatorer. Da han har læst i ti år, består hele hans lærdom i at opremse, hvad mester diltten og mester datten har sagt om dette eller hint. Hans manerer er bondske, og med sin sløvede ånd og sit dårlige latin er han ude af stand til at deltage i en dannet samtale. Under hans studier dør hans lærer, men »en anden gammel hoste-peter« indtager hans plads og fortsætter i samme spor. Til overflod får vi et overstadigt lystigt portræt af en »sofist«, som i en lærd tale i den gamle stil forsøger at bevæge Gargantua til at tilbagegive Notre Dames klokker, som kæmpen har stjålet. (1. bogs 19. kap.). Synet af en tolvårig opvakt page, som underholder sig med de voksne på fejlfrít latin og med høviske lader, får Gargantuas far til at lade sønnen prøve den humanistiske skole. Gargantuas nye lærer lader først en læge komme, som giver den unge mand et afføringsmiddel, der har den virkning at lade ham glemme alt, hvad han har lært i den gamle skole. Efter at der således er skaffet rum for nye kundskaber, får

vi Gargantuas dagsorden at se. Han står op kl. 4 om morgenen og begynder straks at studere. I regelmæssig rytme skifter forelæsning, privatstudium og repetition af det læste og hørte. Intet øjeblik får lov at gå ubenyttet hen, selv når han går afsides, følger læreren med og læser et stykke af klassikerne for ham. Mens man spiser, forelæses der, og ved rekreationen efter bordet samtaler man om emner fra den klassiske litteratur eller naturvidenskaberne. En stor del af eftermiddagen helliges sport, men som dannet menneske svømmer og klatrer man med en bog i hånden. Ud på natten slutter programmet med en kort oversigt over alt, hvad der er læst og hørt i dagens løb.

Billedet af det humanistiske studium er vel en karikatur, men det er næppe ment som en kritik. De unge styrtede sig virkelig over de nye videnskaber med en kundskabstørst, som ikke kendte grænser. Alt var jo så strålende nyt og forjættende. En af datidens jesuiterrektorer, der var lykkeligere end sine moderne kolleger, indberetter til Rom, at hans elever snarere må holdes i tømme end ansføres i deres læseiver, og en elev bekender, at han ofte, efter at lyset var slukket på sovesalen, fortsatte med at studere, så længe månen var fremme. Man var i færd med at forspise sig på antikkens græsgange, i det forfængelige håb derigennem at trænge ind til dens inderste væsen, som netop var harmoni, mådehold, ligevægt. På opdragelsens område blev humanismen derfor til *krise*, lige farlig for fortid og fremtid.

I Paris havde Ignatius lært humanismen at kende. Hans horisont var blevet udvidet, og det er sandsynligt, at det meget vigtige »Fundament« i den af ham forfattede Exercitiebog i sin sidste udformning stammer fra denne periode. »Mennesket er skabt,« hedder det her, »for at love Gud Vorherre, ære ham og tjene ham og derigennem frelse sin sjæl. *Og alt andet på jorden er skabt for menneskets skyld*, for at hjælpe ham at nå sit mål, for hvilket han er skabt. Heraf følger, at mennesket skal bruge de skabte ting for så vidt, som de hjælper ham til at nå dette mål, og afholde sig fra at bruge dem, når de hindrer ham.« »Alt andet på jorden . . .«, altså også videnskaben, kulturen og kunsten. Som afbilleder af den evige visdom, godhed og skønhed skulle de hjælpe med til at føre menneskene til Gud. Der var ingen grund til, at ikke også præsterne skulle være på højde med den ny tids dannelse. Man kan vanskeligt overvurdere den rolle, som exercitiebogen kom til at spille i Ignatius' og i øvrigt i hele ordenens liv. Det var i exercitiernes ånd, at Ignatius sagde ja til alt det nye, at han tog det ind i sine folks uddannelse for at anvende det i det

godes tjeneste. Snart begyndte de kundskabsrigeste patres at undervise de unge ordensmedlemmer hjemme i kollegierne, og det varede ikke længe, førend også lægestuderter fik lov at komme med til timerne. Dog, det var kun halvgjort værk. Han forstod, at humanisterne havde ret i deres anskuelse, at hvis opdragelse skulle frugte noget, måtte opdragerne have hele mennesket. Kollegierne var det bedste middel til en indre kirkelig reform, kun gennem dem kunne man virkelig lære menneskene at tænke anderledes. Når vi erindrer os forudsætningerne for jesuiterordenens stiftelse, kan vi forstå, at oprettelsen af det første kollegium har kostet stifteren nogle søvnløse nætter. Mange år senere, da ordenen havde erobret sig et ry ved sin skolevirksomhed, spurgte Ignatius' sekretær, pater Polanco, ham, hvem der egentlig først var kommet på den idé at lade ordenen optage lærergerningen. Ignatius svarede, at det var pater Laynez, den kloge og besindige blandt de første 6 fæller. Det er sikkert rigtigt. Ignatius har ladet sig overtale. Men hans storhed ligger deri, at han, da han engang har erkendt den opgave, Forsynet havde til den unge orden, ikke tog hensyn til sine egne ønsker, men satte alt ind på at løse den så godt som muligt. Det havde i øvrigt næppe været muligt at stå længe imod. Alle kloge folk så, hvilken uhyre betydning det humanistiske gymnasium kunne få for den katolske kirkes genrejsning, og opfordringer til at åbne skoler for ungdommen strømmede ind. Tyskland, Indien, Spanien, Sicilien bad og bønfuldt om kollegier. Ti år efter Jesuiterordenens anerkendelse er der allerede

Studium — så længe månen var fremme.

indført et særligt afsnit om ungdommens undervisning i formålsparagraffen. (1550).

I begyndelsen drejede det sig om blandede kollegier, d. v. s. ordenshøjskoler, hvortil også ikke-ordensmedlemmer kunne få adgang. Tanken om egentlige børneskoler afviste Ignatius under henvisning til utilstrækkelige lærerkræfter. Men også denne sidste skanse faldt. Den kendsgerning, at opdragelsen i det væsentlige fuldbyrdes i de tidlige år, og at det gjaldt om at forme hele personligheden, lod

sig ikke afvise. 1555 tog en anden af veteranerne, pater Nadal, initiativet til at åbne en abc-klasse i Wien. Ignatius billigede fuldt ud dette skridt, og hermed var Jesuitternes skole komplet. De underviste nu lige fra de første forberedelsesklasser op til de akademiske grader i filosofi og teologi.

Nu som før lå dog hovedvægten på det egentlige gymnasium og de umiddelbart tilsluttede filosofiske studier. Men gymnasiet modtog til gengæld det unge menneske i en spædere alder end nu om stunder. Gerne i 10 års alderen og i hvert fald ikke senere end i 14 års alderen begyndte den vordende student på de humanistiske fag. Lidt efter lidt opøvedes han i at tale og skrive klassisk latin, samtidig med at han indførtes både i den klassiske litteratur og i naturvidenskaberne.

Ved siden af en fornyelse i den religiøse opdragelse, som ikke behandles i denne artikel, blev det jesuitternes pædagogiske indsats gennem deres fremragende kendskab til den menneskelige natur at skabe en studieordning, der kom til at stå sin prøve gennem de følgende århundreder. Som allerede nævnt studerede renaissanceungdom i et tempo, som førte til een eller flere doktorhatte i nittenårsalderen. Undervisning uden pause fra kl. 5 til 10 og fra kl. 13 til 18 var almindelig. I kollegierne, der var underlagt Paris' universitet, havde man ingen fritid hverken før eller efter middagsbordet, og vi skal helt op til 1626, før vi finder et reglement, som tillader eleverne at lege een gang om ugen og yderligere om sommeren tilstår dem en times frit samvær efter middag tirsdag og torsdag. Der fandtes ingen sommerferie, og kun nødtvungent satte man tempoet lidt ned i den varmeste tid. Kollegierne under Københavns Universitet efter reformationen havde mødepligt hver søndag til eftermiddagsgudstjenesten og 14 dages sommerferie midt i september.

I løbet af de første 20 år fik jesuitterne dæmpet galskaben. Timeplanen i det første franske kollegium (1556) lød på tre timer om morgenen og tre om eftermiddagen; men ti år senere var den reduceret til 5 daglige timer i gymnasiet og 4 for de filosofistuderende. Dette antal blev stadfæstet i studieordningen af 1586. Kostskoleelevernes dag havde følgende program:

Kl. 5: Vækning, morgenbøn, 1 times studium, messe.

Gymnasiet: Undervisning fra 8 til 10.30.

Filosofien: Undervisning fra 8 til 10.

Middagsmad kl. 11 (fastedage kl. 12).

Gymnasiet: Undervisning fra 14,00 til 16,30.

Filosofien: Undervisning fra 14,30 til 16,30.

Aftensmad kl. 18,30.

Sengetid kl. 20,45.

I sommermånederne var hele timeplanen lagt en time tidligere, en ordning, som i øvrigt allerede var forudset i benediktinernes regel. Til privatstudium, henholdsvis lektielæsning, var der afsat en time om morgenen og to timer efter skoletid om eftermiddagen. Den gamle tradition at holde en times repetition eller disputationsøvelser lige oven på middagen fik man med held undertrykt i de fleste lande. I Frankrig mislykkedes det, grundet på forældrenes modstand! Skolegangen efter aftensbordet blev strøget, og i stedet indførtes en times rekreation efter middagen og tre kvarter efter aftensmaden. Endvidere indførtes en ugentlig fridag, i reglen torsdagen, på hvilken eleverne tilbragte dagen i det fri, som oftest på en til kollegiet hørende landejendom. Lørdag eftermiddag sluttede undervisningen en halv time tidligere.

Ikke alene timeplanen, men også undervisningsmetoden var nøje fastlagt. I de klassiske sprog lagde man vægt på en grundig gennemgang af teksten. Der var ganske bestemte regler for, hvorledes der skulle »forelæses«. Først oplæste læreren stykket, ca. 15 linier, med rigtig betoning og skandering af versene. Derefter forklarede han kort det oplæste, fremhævede hovedtanken og trak i korthed forbindelseslinierne bagud og fremover. Når dette var overstået, gentog han lektien sætning for sætning med en nøjagtig udredning af indholdet; digte blev parafraseret enten på latin eller på modersmålet. Så fulgte oversættelsen, først ordret, derefter i en grammatikalsk korrekt, fri oversættelse, cfr. Blicher i »Juleferierne«. Efter at have oversat tog han hele stykket forfra og gennemgik det med en grammatikalsk og saglig kommentar, alt efter klassens standpunkt.

Dette sidste var meget vigtigt. Jesuitternes studieordning af 1586 pålagde læreren at holde sig inden for undervisningens rammer:

»Han skal ikke behandle ting, der går over elevernes forstand og heller ikke spilde tiden, som lærere plejer at gøre det, på vanvittige grammatikers feberfantasier; men han skal holde sig til et fåtal af regler, taget fra de bedste autorer. Han skal kende de betydeligste forfattere inden for poesi, historie og retorik til bunds, og selv være øvet i at tale og skrive. Navnlig bør hans kendskab til græsk være over middel, og han må være blottet for den pseudovidenskabelige opblæsthed. Han må ikke overvælde barnets ånd med dynger af regler, han må ikke give dem mindreværdskomplekser ved at føre dunkel tale, eller forvirre dem med endeløse diskussioner og spørgs-

mål om ørkesløse problemer eller afvigende meninger. Men han skal hjælpe dem at træne hukommelsen og ved sin klarhed give dem smag for studiet. Man må absolut udelade reglerne for de sjældne undtagelser fra reglerne, der er det triste resultat af grammatikernes gølge samlerflid. Undtagelser lærer man bedst ved læsning af tekster og ved praktiske øvelser.»

Dette billede af den humanistiske jesuit og hans undervisning er tegnet mere end halvandet hundrede år før Holberg. Det stammer fra jesuiterkollegiet i Coimbra som et resultat af de erfaringer, man havde gjort der.

Man ser, at ordenen i løbet af de få år havde fået tag i det humanistiske gymnasium og givet det en fast og moderne form, der i fortrinlig grad gjorde det egnet til at bibringe de studerende en menneskelig og videnskabelig dannelse i dette ords bedste forstand. Mens universiteternes lærde skoler kun såre langsomt kæmpede sig fri af den senmiddelalderlige døde undervisningsform eller — som herhjemme — hurtigt faldt tilbage i den gamle skure i den periode af ortodoksi, som fulgte på reformationsårhundredet, omsatte jesuitterne med velgørende friskhed overalt deres moderne skoletanker i praksis. Ganske vist var de børn af deres tid, og den første generation var selv udgået fra den gamle skole. De har sikkert ikke manglet bagstræbere i deres rækker; men deres styrke var deres på en gang stramme og smidige internationale organisation. Ignatius' bærende tanke om det letbevægelige korps resulterede på skoleområdet i et spind af forbindelseslinier mellem ordenshusene i de forskellige lande indbyrdes og med hovedsædet i Rom, hvorved erfaringer kunne udveksles, og retningslinier hurtigt udsendes. Danmarks skolehistorie i de første hundrede år efter reformationen viser tilfulde den katastrofale virkning, isolation har for åndsvidenskaberne. Jesuitterne imødegik faren, og for deres indsats for at forene de gamle værdier med de nye idéer vil vesterledens kultur altid forblive dem tak skyldig.

Mag. art. Georg Heggum S.J.

EKSAMINER 1948

Ved Sankt Knuds skole bestod i maj-juni 1948

Realeksamen:

1. Magnus Holmgren	14,19	mg+
2. Giuseppe Longo	13,24	mg÷
3. Hugo Wendel	13,95	mg

Mellemskoleeksamen:

4. Hans Bévort	14,09	mg
5. Hans Bølling	13,65	mg+
6. Franz Christian Ejstrup	13,72	mg
7. Henning Hansen	13,24	mg÷
8. Philipp Hansen	13,06	mg÷
9. Klaus Jerndorff	14,20	mg+
10. Bent Lomholdt-Pedersen	14,37	mg+
11. Andreas Martensen	13,28	mg÷
12. Henrik Bender Mortensen	13,99	mg
13. Percy Mortensen	12,79	g+
14. Per Nyborg	14,08	mg
15. Bent Ritz Petersen	12,96	g+
16. Erik Reinhardt	12,00	g
17. Bent Thorkilsen	13,76	mg

Af eksaminanderne gik 3 over til gymnasiet.

For tiden tages realeksamen af 9 og mellemskoleeksamen af 11 elever.

Redaktionen for „Navne og Nyt“

henstiller venligst til alle gamle elever, at man ved given lejlighed sender et par ord, for at denne rubrik altid kan være »up to date«.

K. Pauli.

NAVNE OG NYT

Bryllup

Jens Syversen (42) gift m. frk. Kirsten Rasmussen	30.	5.48
Kjeld Urban Hoffmann (38) gift med frk. Rosine Kirsten A. Kleist, Julianehåb, Grønland	16.	4.49
Leo Frederiksen (37) gift m. frk. Lizzie Sonja Reddersen	17.	4.49
Johannes Uhrskov Petersen (31) gift m. frk. Minna Mør- kegaard	17.	4.49
Johannes Skyum (41) gift m. frk. Ellen Aagaard	17.	4.49
René Nielsen (33) gift m. frk. Emma Petersen	24.	4.49

Nyfødte

Dan Madsen (38) en datter Birgitta ??	6.47
Kjeld Jensen (41) en søn Peter Ulrik	9. 5.48
Herbert Baun (Christensen) (32) en søn	
Erik Melskens (43) en søn Per	20. 5.48
Bjørn Andresen (35) en søn	
Karl Mommer (36) en søn Ole	11. 8.48
Anton Jensen (35) en datter Karen Lise Margrete	22. 8.48
Franz Hoffmann (35) en søn Lars	30. 9.48
Aage Bredahl (31) en datter Lisbet	5.10.48
Jan Flandrup (35) en søn Jens Erik	1.11.48
Carl-Vilhelm Hein Jensen (40) en søn	17.11.48
Franz Schütten (18) en søn Hans Jørgen	
Ib Stenderup (33) en søn Bendt	13. 1.49
Knud Nordbo (28) en datter Elsebeth	
Henning Friberg (26) en søn Flemming	4. 3.49
Jens Syversen (43) en datter	26. 3.49
Fallentin Nielsen (33) en datter	31. 3.49
Erik Wesch (30) en datter Hanne	19. 4.49
Palle A. Assentoft (35) en Søn	19. 4.49

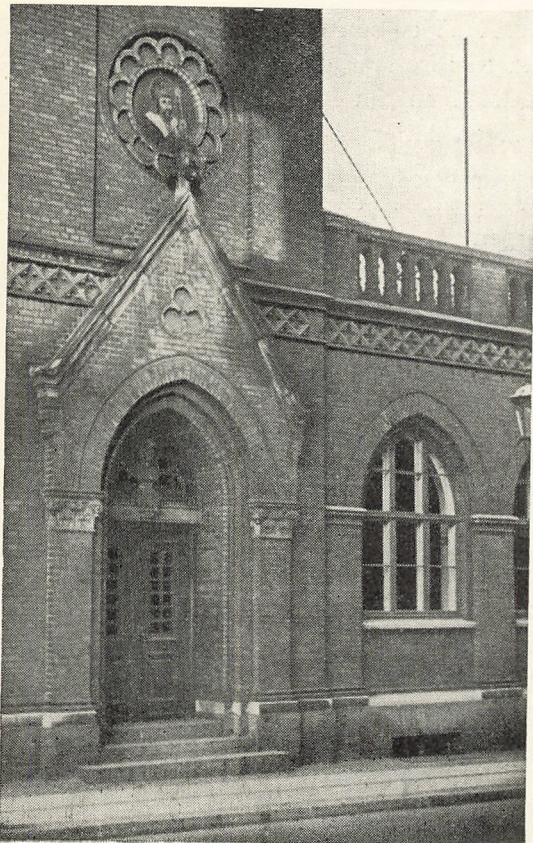
Til lykke

Knud Lomholdt-Pedersen (36) jur. kand. m. 1. karakter	8. 6.48
Leif Kayser (34) viet til diakon	2. 4.49
Aage Flandrup (39) meget fin jur. embedseksamen. . . .	23. 5.49

Den sidste skoledag

Den sidste skoledag, den længselsfuldt ventede time er inde. De udvalgte få har rakt rektor hånden som kvittering for den præmie,

Pater Küpferle overrækker præmien.

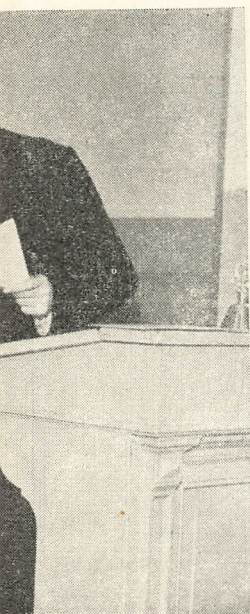
der er anerkendelsen af et års slid (eller held). For mange er denne dag den »sidste skoledag« i ordets egentlige forstand; den dag, da man — som oftest uden egentlig at forstå rækkevidden deraf — siger det endelige farvel til en periode af sit liv, der måske i enkelte tilfælde har været ensbetydende med tvang og sammenbidte tænder. »Endt er al din sliden og nu er du fri«, fri, færdig med skolen og startklar til et nyt livs-afsnit. En sidste hastig afsked med lærere og kammerater — måske også et sidste glimt til kong Knud, der i sin niche over indgangen i en årrække har været det daglige memento.

DIEN
SKO

SIDSTIE LEIDAG

Det yngste
kuld fejrer
»Broget ef-
termiddag«

Realklassehold fra 1948.

Gamle drenge (årgang 1928) fotograferet ved en sammenkomst på skolen i april 1949 sammen med r. p. rector Wollisberg og pater J. Bender.

Båndet mellem den enkelte og skolen, kammeraterne imellem, viser sig imidlertid at være langt stærkere end anet. Det er som en usynlig tråd, der løber livet igennem. Og hvor ofte sker det da ikke også at »hele bundet« en dag før eller senere atter sidder i den gamle skole, sammen med de gamle lærere, samlet i erindringen om »dengang«. — Måske mangler der en eller anden — det er jo livets gang — men gensynet er altid til glæde for alle parter, ikke mindst for skolen.

Driftsregnskab og status for „Sankt Knuds skoles venner“

1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1948.

Indtægter:		Udgifter:	
Kontingenter	791,25	Bidrag til årsberetning	
Kontante gaver	119,95	1947—48	182,90
Renter	10,91	Ekskursioner	178,50
		Film, billeder og fotogra-	
		fier	128,55
		Bøger til elevbibliotek ..	57,90
		Duplikering, konvolutter	
		og porto	40,40
		Blomster	19,50
			<hr/> 607,75
		Arets overskud	314,36
			<hr/> 922,11
	<hr/> 922,11		

Status pr. 31. december 1948.

Aktiver:		Passiver:	
Kassebeholdning	10,80	Egenkapital pr. 31/12 47 ..	233,81
Sparekasse	355,04	Arets overskud	314,36
Postgiro	182,33		<hr/> 548,17
	<hr/> 548,17	Egenkapital pr. 31/12 48 ..	548,17

København, den 5. maj 1949.

P. KELLER

H. BANG

*

Gaver.

Martin Terman: En ederfugl.

Eilef Petersen: Forskellige planter, akvarie.

Hr. Stoltenberg: Diverse glas til samlingen.

Hr. kontorchef Michaely: En række årgange af »Kosmos«.

Aksel Olsen: 2 søpapegøjer.

Fru Steffensen: Et bæltedyr.

*

Skolen retter en hjertelig tak til alle, der enten ved gaver eller ved bidrag til »Sankt Knuds skoles venner« har ønsket at støtte skolens arbejde.

GØNGEHØVDINGEN

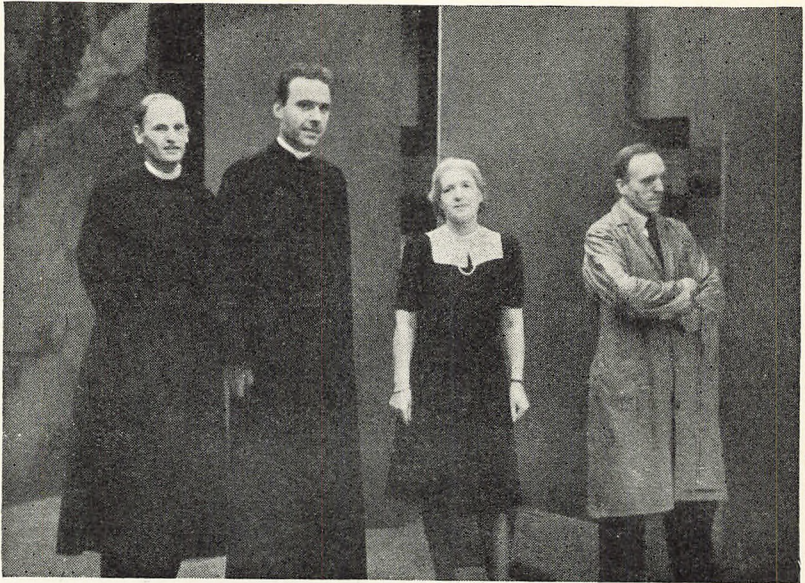
I slutningen af november 1948 opførte skolens ældre elever Carit Etlars »Gøngelhøvdingen«. Vi bringer her et uddrag af en anmeldelse.

Scenebillede fra »Gøngelhøvdingen«.

»... Salig Brosbøll ville sikkert have glædet sig, om han havde siddet i Sct. Knuds Sal og set drengene boltre sig i hans »Gøngelhøvdingen«. En sikker Instruktion havde megen ære af opførelsen, men ligeså megen ære tilkommer den, der har truffet valget af stykket — en rigtig drengekomædie. I sine folkelige, historiske fortællinger — der hovedsageligt spiller i 17. århundrede og skildrer dets adelsvælde, og af hvilke »Gøngelhøvdingen« vel nok er den mest kendte — maler Brosbøll, der i hele hans forfattervirksomhed skjulte sig under navnet Carit Etlar, med bred pensel de kraftige, robuste former, der var karakteristiske for hin slægts levevis og tænke måde. Vi møder her typer, der minder om Alexander Dumas' d'Artagnan, omend i fordansket udgave, sande vidundere af tapperhed, udhol-

denhed, snedighed og forstillelseskunst — deciderede emner til at sætte en drengefantasi i sving. Der går imidlertid også en varm, religiøs og moralsk følelse gennem alle Carit Etlars historiske fortællinger, hvorved de bliver en slags folkeeje i ordets bedste betydning, og netop derigennem taler til det bedste i en dansk drengs fantasi.

Skolescenens »direktion«: (fra venstre) regissør, direktør, instruktør og scenemester.

De seneste års skoleopførelser i Stenosgade har været præget af kvalitet, sikkert valg af emner og dygtigt gennemført. Højest nåede man måske endog med de meget krævende musikalske præstationer, der skyldtes afdøde pater Menzinger, og som høstede strålende succes'er. Skolen har vist sine evner — også på dette område, man har givet løfter, som tillige indebærer forpligtelser. Jesuitternes skole-scene var i 17. århundrede beromt over hele verden og har på mange måder udøvet en afgørende indflydelse på en senere tids scenekunst. Man må håbe, at gymnasieeleverne, som forhåbentlig om få år rekrutteres herfra, vil vove forsøget på at genoplive de gamle jesuiter-traditioner, der var resultatet af et rigt religiøst livs stærke åndelige kræfter. Da vil skolekomedierne i Stenosgade vække furore i Danmark ...»

NOTER

Fredag den 25. februar samledes forældre og lærere til et godt besøg til forældremøde. Bestyreren bød velkommen og takkede for den trofasthed, forældrene altid lagde for dagen, når man kaldte til skolekomedie, broget eftermiddag, forældremøde m. m.

Derefter talte pater Keller om problemer i det daglige arbejde. R. P. Wolfisberg gav udtryk for skolens ønske om en snarlig påbegyndelse af et gymnasium. Endnu inden udgangen af 1949 håbede man at have fundet frem til en passende byggegrund. Der henstilledes til forældrene at hjælpe med råd og råd i denne vigtige sag: Skulle nogen af de tilstedeværende ligge inde med viden om egnede byggegrunde eller kapitalstærke velgørere, så var rektor meget taknemlig for konkrete oplysninger. Ved fælles hjælp håbede man at nå frem til en lykkelig og snarlig løsning af gymnasiespørgsmålet.

Hr. Tümmeler aflagde beretning om lejrskolen. Da udviklingen siden dette forældremøde har taget fart, skal vi under rubrikken »Lejrskole« give et referat af hr. Tümmelers tale.

Efter redegørelsen om lejrskole var ordet frit. Indlæg fulgte på indlæg. Et indlæg fra hr. Otto Kluge, der vakte en del modsigelse blandt forældrene, blev af bestyreren kommenteret derhen, at man meget gerne modtog konkrete oplysninger. Så længe de ikke foreslå, måtte man forholde sig afventende. (Ved redaktionens slutning 12. maj forelå de endnu ikke).

Derefter fulgte kaffebord og forevisning af skolefilmen.

Det næste forældremøde agtes afholdt i det kommende skoleår.

Lejrskolen:

»... Nu går vi altså rundt og håber på flodtid, og hvem ved, om der ikke med flodbølgen skyller en anden Noahs ark op på vorre tre tønder land ude i Bastrup ...«, således skrev vi i sidste årsberetning. Det lader til, at flodtid er inde, barakken ligger der måske om et par uger. Forhåbentlig kan vi præsentere den rejst på grunden for forældrene i begyndelsen af det nye skoleår. For gamle elever og Sankt Knuds skoles venner, der ikke hørte hr. Tümmelers redegørelse om lejrskolen på forældreaftenen, har vi her hensat et referat: 25 februar 1949 ...«

»Jeg vil gerne give en kort redegørelse for, hvorledes det går med den lejrskole, som vi for flere år siden påbegyndte arbejdet med.

En lejrskole er efterhånden et uundværligt led i den moderne skoleopdragelse, og jeg håber, at vi ved et andet forældremøde kan fortælle lidt om lejrskolens betydning for eleverne.

Lejrskolearbejdet er forsvundet ikke nyt for skolen, idet afgangsklasserne i de sidste 6—7 år har været på en uges lejrskole i Spejdernes Hus ved Stasevang. Der opdagede man betydningen af et sådant arbejde, og efterhånden modnedes den tanke mere og mere, at skolen måtte have sin egen lejrskole.

Man begyndte at interessere sig for en grund egnet til formålet, idet

der til en sådan grund stilles visse fordringer. Den skal ligge i smukke omgivelser i passende afstand fra byen, ca. 25 km, helst i nærheden af skov, således at der er lejlighed til at studere træernes og dyrenes liv, de geologiske forhold etc.

Alt dette er samlet omkring den grund, som skolen i 1945 købte ved Bastrup sø, en grund på 3 tdr land ca. 26 km fra byen.

I januar 1946 blev der nedsat et udvalg bestående af nogle af skolens lærere og forældre, som skulle realisere tanken »egen lejrskole«.

Udvalget gik til opgaven med godt mod, idet man var klar over, at det, der først skulle bruges, var penge. Der blev spillet skolekomedie, arrangeret broget eftermiddag, et lotteri med mange gevinster og meget andet, alt sammen til fordel for lejrskolen, og i løbet af godt et år havde man nået det smukke resultat af godt 10,000 kr. indbefattet beløb, som var givet af flere velyndere.

Men det skulle desværre ikke gå så stærkt. Grunden var udstykket fra en landbrugsejendom, derfor skulle udstykningen godkendes af Landbrugsministeriet, arealet lå indenfor de grønne områder, derfor skulle det også godkendes af fredningsnævnet. Den slags ting tager tid, og først i 1947 fik vi skodet på grunden, og i mellemtiden var der kommet masser af restriktioner, byggestop o.s.v., ja, humøret var så langt nede, at udvalget, forinden udstykningen endnu var gået i orden, tænkte på at sælge grunden, og så finde noget med hus på. Heldigvis blev dette aldrig til noget, og grunden ligger nu fuldt udbetalt af Sct. Knuds Stiftelse, som har stillet den til disposition for en lejrskole, og dertil vil jeg gerne på udvalgets vegne sige Sct. Knuds Stiftelse tak, fordi den derved har forstået betydningen af dette nye led i arbejdet til gavn for skolen og dens elever.

For at få en plan over grunden, hvor huset skal ligge, og hvorledes den skal beplantes, har man ladet en havearkitekt udarbejde en beplantningsplan, som nu foreligger godkendt af fredningsnævnet.

Da udvalget mener, der vil gå flere år, førend der vil blive frigivet materialer til et sådant byggeri, og at det også økonomisk vil vare længe, inden man tør binde an med det, har vi foreslået at købe en barak fra de tyske flygtningelejre, idet det nu er sidste chance. Muligheden er i øjeblikket ved at blive undersøgt og udgifterne til en barak på ca. 100 m² andrager ca. 17,000 kr., og såfremt der kan fås en god barak, vil vi foreslå at købe den og så regne med, at de manglende penge dels kan indspilles, og dels ved et lotteri indgå i løbet af næste skoleår, men vi vil her gerne appellere til forældrenes hjælp, om at skænke gevinster til et sådant lotteri.

Det er udvalgets inderligste ønske, at huset må stå der, når næste skoleår begynder, og at skolen kan arrangere en skovtur for eleverne til lejrskolen ved Bastrup sø, og således vise eleverne og dermed forældrene, hvad deres bidrag er gået til.

Gammel elev skriver om købet af lejrskolen:

Om de mange vanskeligheder, der var at løse, skal ikke tales her. Kun det glædelige, at Udvalget for ca. en måned siden sendte undertegnede til Aalborg for at købe barak. Denne opgave var vist egentlig

lige så svær som at købe en hest på Hjallerup hestemarked, for barakker var der nok af; men enten var de for store, eller også var de for små. Passede størrelsen, så var de for dårlige — og passede det hele endelig, skulle det nok vise sig, at prisen ikke på nogen måde passede os. Efter at have set på barakker i hundredvis, bestemte jeg mig endelig for en pæn lille barak, der tidligere havde været sygeplejerskebolig ved et flygtningelazaret. Før den tid har den stået et eller andet sted i de nordsvenske skove og under krigen tjent som belægningsstue for svenske soldater.

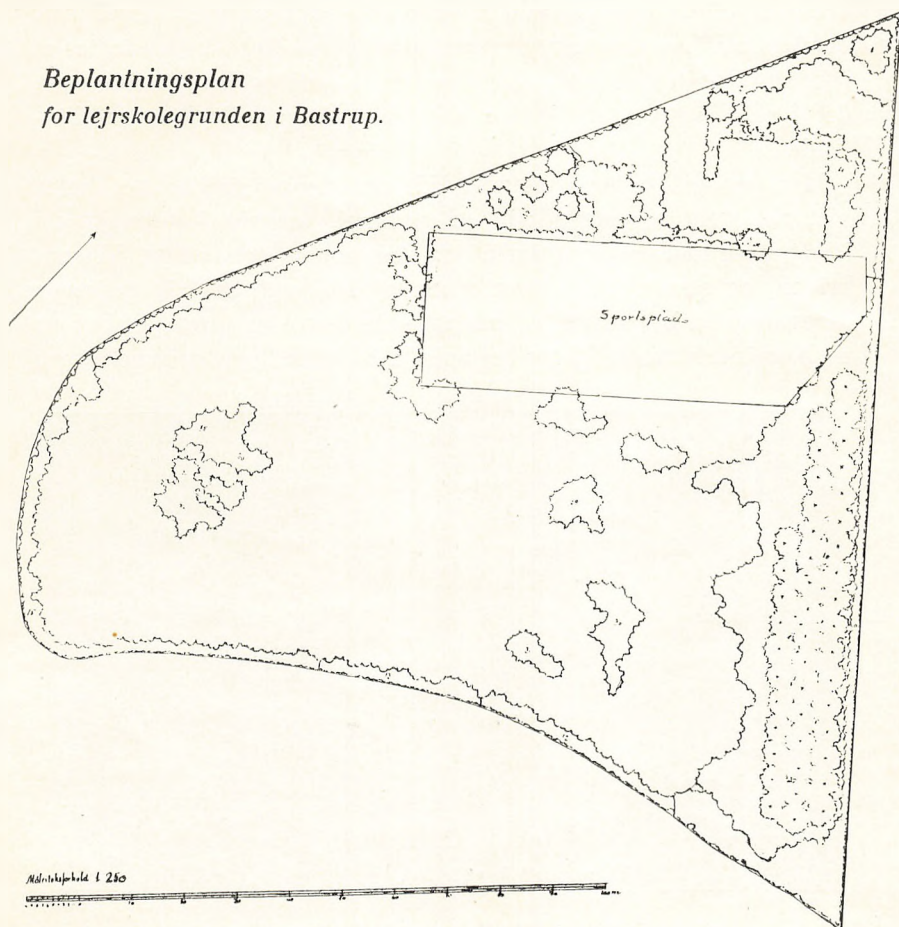
Dens gulvmål er på i alt 120 m², og størrelsen og indretningen er lige passende for vort formål. Nu mangler vi blot at få den flyttet og genopstillet på grunden ved Bastrup.

Til efteråret håber vi på indvielse. Forældre og skolens venner skal være velkomne ved festen.

Vi glæder os alle til at tage huset i brug.

Bernth Andersson.

*Beplantningsplan
for lejrskolegrunden i Bastrup.*

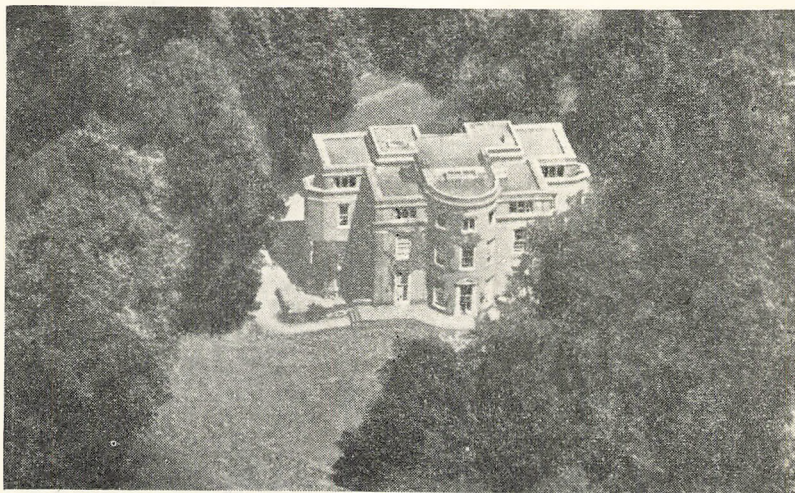

Fra kaserne til hjem —

Indtryk fra et hollandsk jesuittergymnasium

En råkold aften i marts står jeg af toget i den lille stationsby Zeist ved Utrecht. En ung stud. theol. er mødt op for at hente mig, og i forening får vi kufferten anbragt på hans cykel. Så famler vi os ud af den lille station, henad en landevej, over en jernbaneoverskæring, et stykke op ad en sti, gennem en låge, der ikke kan lukkes, ind i en stor park, i hvis midte der rager en bygning op, hvis konturer dårligt kan skimtes i mørket. Vi slipper ind ad en bagdør og går over noget, der minder om en flisebelagt kælder-gang — og pludselig står vi i et varmt og venligt rum, hvor en kreds af glade præstemænd bryder ud i velkomstråb. Jeg bliver bænket mellem dem og får straks bragt en kop duftende te, et ikke mindre duftende glas genever og en stor hollandsk cigar. Jo, det første indtryk af »Huisse Katwijk«s lærerkollegium er tiltalende.

Men jeg må hellere fortælle lidt om denne mærkelige skoles historie. Den var oprindelig en gammel, fornem jesuitterskole i Haag, hvor den havde til huse i en stor, rød skolebygning. Så kom krigen, og straks efter besættelsen af Holland kastede tyskerne deres øjne på bygningen og beslaglagde den. Den fandt husly i en ny bygning, som også blev beslaglagt. Så åbnede en gammel greve

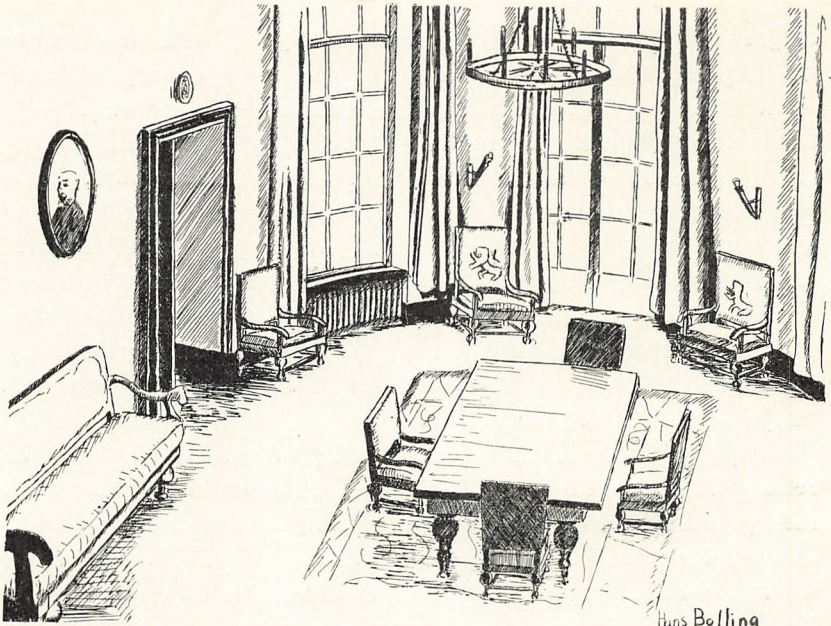

»Huisse Katwijk« i den lille stationsby Zeist ved Utrecht —

og grevinde deres slot for de hjemløse drenge og deres lærere; men snart opdagede det aldrende ægtepar, at det var umuligt at holde slottet i så fin stand som tidligere, når man havde halvandet hundrede drenge stormende rundt i stuerne. Deres oprindelige begejstring kølnedes, og snart måtte »Huise Katwijk« på vandring igen. Men rektor Wessels gav ikke op. Uden for Utrecht fandt han en stor herskabelig villa med en vældig park. I parken var desuden en forvalterbolig og nogle barakker. Det var primitivt til skole; det nødvendiggjorde en fuldstændig omstilling på en lang række punkter i det daglige kostskoleliv; men det gav tillige rektor lejlighed til at forsøge virkeliggørelsen af nogle tanker, som han længe havde gået og tumlet med.

Så rykkede man da ind i de nye omgivelser. Villaens kvistværelser blev til søvesale for drengene fra I. mellem til I. g. Det kneb med pladsen, men ved at bruge etagesenge fik man anbragt dem alle. På første sal fik de deres dagligstuer, og hall'en samt nogle store, fornemme rum i stueetagen var til fælles afbenyttelse. I et hjørne af bygningen kunne der lige blive plads til et rekreativt værelse for patrene, et lille tekøkken og et værelse til portneren og hans guldfisk. Det var håbløst at holde drengene klassevis adskilt i den bygning, for de enkelte værelser var enten for store eller for små til at rumme en klasse. De blev derfor inddelt i troppe eller »factions«, som de kaldte sig til ære for Cæsars gallerkrig. Hver factio bestod af drenge fra alle klasser, så at alderen varierede fra 12 til 16 år. Factionen havde selvstyre og valgte selv sin fører og andre embedsmænd. På den måde kunne de almindelige småforseelser klares af factionen selv uden lærernes indblanding. For at holde begejstringen vedlige var der løbende konkurrence mellem factionerne, og hver søndag blev resultaterne offentliggjort. Der var points for opførsel i skolen, orden i det daglige liv, hjælpsomhed og goodturns for det fælles bedste o.s.v. Under de primitive forhold var en streng og gennemført kontrol med eleverne naturligvis uigennemførlig. Rektor ønskede den heller ikke. I stedet gav han lærere og elever et motto for livet på skolen. Det hed »mutua fides«, d.v.s. gensidig tillid. Under dette motto gælder det at virkeliggøre »Katwijk-loven«, der består af 7 punkter: Karakter, arbejdsomhed, tugt, sandfærdighed, inderlighed, friskhed, ridderlighed. På hollandsk danner forbogstaverne tilsammen ordet »Katwijk«.

En familieopdragelse er det naturligeste og bedste for et barn. Men hvis dette af en eller anden grund ikke lader sig gøre, må det være kostskolens opgave at nærme sig familieopdragelsen så

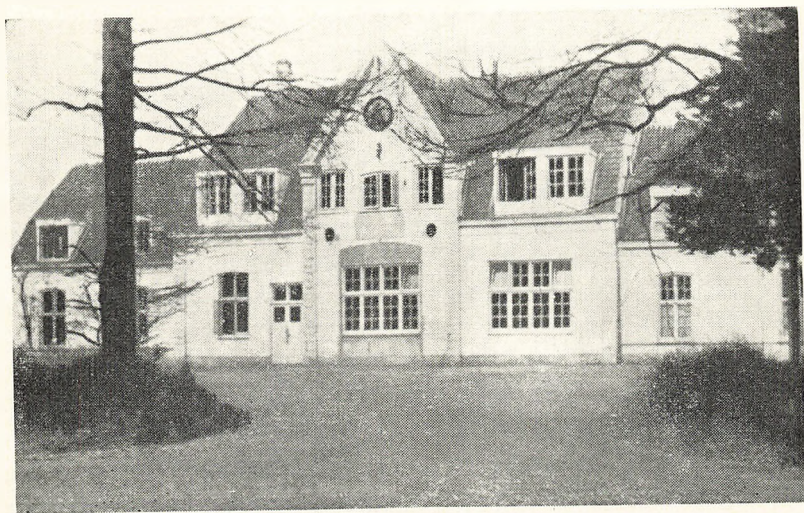

Her er gamle højryggede læderlænestole, parketgulv, gamle mestre på væggene...

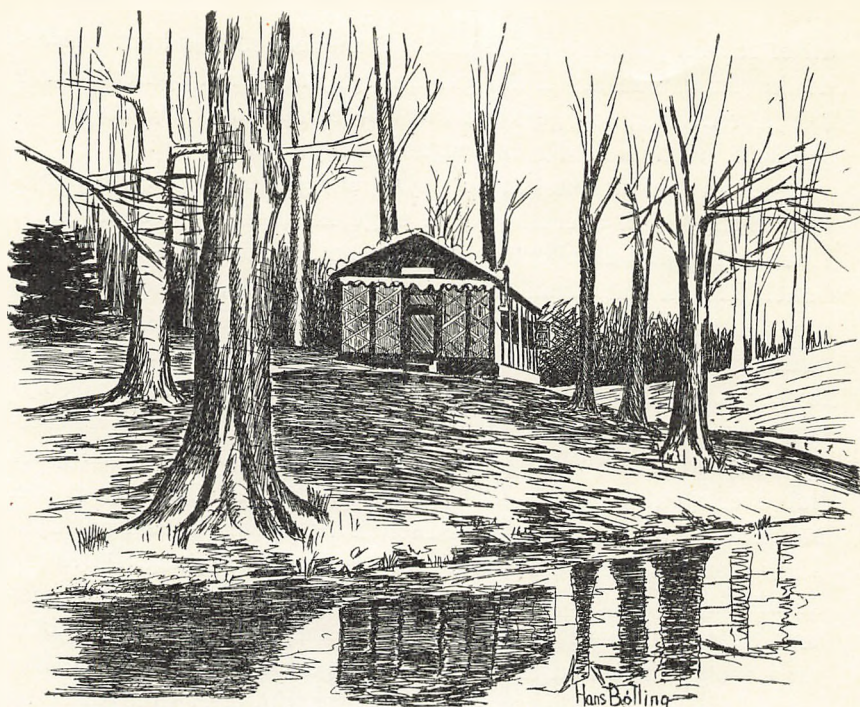
meget som muligt. Derfor har man ikke forsøgt at udvide hovedbygningen i Zeist. I stedet er skolens funktioner spredt over hele arealet. I tjenesteboligen har patrene fået deres værelser. Her er også indrettet nogle nødtørftige klasseværelser samt et kapel. Resten af klasseværelserne findes i en barak ved sportspladsen. I en anden barak er der indrettet sal til lektielæsning for de yngste årgange, i en tredje findes musikværelserne. Desuden har man opført en pavillon, som rummer to spisesale, een for præsterne og een for eleverne, samt et køkken i midten. Til II og III g, der som de ældste danner et kommunitet for sig og er fritaget for factionerne, købte rektor en rummelig villa på nabogrunden. Her bor de sammen med et par af lærerne, fjernt fra støjen på sportspladserne og unddraget inspectors vagtsomme øje. De er nu så store, at »gensidig tillid« er gået dem i blodet. De føler sig dog stadigvæk knyttet til deres gamle faction, og når resultaterne af ugens konkurrencer forkyndes ved paraden søndag formiddag, begiver de sig gerne op til hovedbygningen, hvor de fra vinduerne og balkonen med levende interesse følger slagets gang. »Dernede gik jeg som lille dreng«. Det hele system har til følge, at der er noget vist familiært over alle foretagender. Ingen bygninger behøver at være særlig store, for de tjener hver især kun et eller to formål. Dagen igennem drager man fra det ene sted til det andet,

alt efter som pligten eller legemets fornødenheder kalder. Eleverne har fundet ud af, at det går hurtigst, når man cykler, senere har lærerne, læge og gejstlige fulgt deres eksempel, og nu er det sjældent, at man møder en fodgænger i parken.

Ligesom factionerne har selvstyre, er også indretningen af husets daglige rum overladt til de unge menneskers eget initiativ. Hver faction har et ledemotiv i udsmykningen af deres rum. Jernbanefactionen har signalmast foran dagligstuen, der er smykket med farverige plakater fra »Orientexpres«, »The Flying Scotchman«, »Nordexpres« etc. Skibsfactionen hænger tavler op med tovværksarbejder og indrammer billeder i redningsbælter, og nydelige små modelskibe, skåret i fritiden, pynter bordene. Flyver- og autofactionerne har ligeledes deres specialiteter. II og III g ser lidt overlegent på disse beskæftigelser. Ganske vist betyder det meget for dem, at deres gamle faction vinder præmien i udsmykning; men deres eget rum bærer et mere voksent præg. Deres fritid tilbringer de nede i en gammel hytte ved voldgraven. Den hedder »Skovhytten« og har sin egen historie. Allerede mens skolen var i Haag, fik de ældste klasser denne gamle barak overladt. Her var de helt sig selv, her viste læreren sig kun efter indbydelse og kom da som den ældre, hyggelige kammerat. Her kunne de sidde sammen og ryge, her tumlede de mangen week-end med farvepotter og pensel for at indrette det så godt som muligt. Da man derfor måtte bort fra Haag, blev »Skovhytten« revet ned og taget med hen til det nye hjem, og den er troligt fulgt med gennem

Og her bor »Huis Katwijk« lærerkollegium.

»Skovhytten«, der har sin egen historie —

skolens omskiftelser, indtil den nu er havnet i Zeist. »Skovhytten« er ikke blot en bygning, den er forlængst blevet et begreb, den er symbolet på alt, hvad der hedder frihed og ferie. Det hedder i skolens sprog ikke: at tage i sommerlejr, det hedder »at holde Skovhytte«!

»Huisse Katwijk« modsiger det af alle lærere forlængst fastslåede dogme, at drenge af naturen er nogle grise. Overalt hersker der en tiltalende properhed og orden, trods værelsernes højst individuelle udsmykning. Rektor mener, at børn opdrages af deres omgivelser, og derfor er det, at han har anbragt de yngste årgange i den fine hovedbygning. Deres dagligstuer på første sal kan de udsmykke så galt, de vil. Men de fornemme saloner i stuen står omtrent som i den forrige ejers tid. Her er gamle højryggede læderlænestole, parketgulv, gamle mestre på væggene og store spejle over kaminerne. Her står drengenes radiogrammofon, her kan de læse eller spille skak eller blot sidde i en krog og snakke sammen. Og det har vist sig, at det er umuligt i disse fornemme omgivelser ikke at opføre sig som en gentleman. Ingen kommer på den tanke at skære i et mahognibord, tegne på et gyldenlæders-tapet eller smadre et spejl på 1×1,5 m. Således lærer drengene

fra små at begå sig i godt selskab, og lysten vækkes i dem til også at kæle for deres egne rum, så at de bliver hyggelige og ordentlige.

Gensidig tillid har erstattet det gamle kontrolsystem. I deres fritid må eleverne gerne gå uden for skolen. De skal blot meddele den vagthavende lærer, hvor de agter sig hen, og hvis ikke ganske særlige grunde taler imod, vil han altid give tilladelsen. Det ville være såre let at forlade skolens område uden at blive set gennem et af de talrige huller i hegnet. Men det ville efterlade den pinligste følelse af at have syndet mod selve grundloven i det lille samfund: den gensidige tillid. Dog, menneskenaturen er svag, og selvfølgelig kan det hændes, at tilliden misbruges. Opdages det, er straffen 8 dages karantæne, hvilket betyder, at man i den tid ikke må komme på skolen, men henvises til at bo hos sin familie, og det betragtes som det mest vanærende, der kan overgå en elev.

Det har vist sig, at det religiøse liv blomstrer under de nye frihedsprincipper. Kapellet passes og smykkes af drengene selv, og langt den største del af dem går daglig til den hellige kommunion. De ældre går i spidsen med det gode eksempel. Der er selvfølgelig på dette område ingensomhelst kontrol: men enhver dreng oplæres til at have en fast skriftefader, som han ikke alene skrifter hos, men som han holder sig til, og hos hvem han møder interesse og støtte i de vanskeligheder og problemer, som et kostskoleliv nu engang kan byde på.

Rektor og hans lærere er stolte af deres skole. De føler sig som pionerer, der har vendt en vanskelig situation til en opsigtsvækkende succes. Det er virkelig lykkedes at få en familie ud af det. Et og samme motto, en og samme lov omfatter lærere og elever, og begge parter føler, at det er den fælles indsats, som bærer skolen. Fejl og dumheder forekommer naturligvis også her, men langt sjældnere end i kostskoler af den traditionelle type. Der hersker orden og disciplin, men den bestemmes og håndhæves af drengene selv. Forholdet mellem lærere og elever er på en gang respektfuldt og utvungent som mellem mænd, der mere er samarbejdere end over- og underordnede.

De idéer, som »Huise Katwijk« ledes efter, ligger i tiden og er for så vidt ikke noget epokegørende nyt. Men man har — ikke mindst herhjemme — ofte indtrykket af, at pædagogerne af begejstring for det nye glemmer de værdier, som ligger i det gamle. I Zeist forsøger jesuitterne med held at forene de to ting. Derfor har de også i særlig grad krav på Sankt Knuds Skoles interesse.

G. H.

ÅRETS ELEVER

Realklassen. (10).

Hans Bølling. Franz Ejstrup. Philipp Hansen. Klaus Jerndorff. Andreas Martensen. Henrik Bender Mortensen. Percy Mortensen. Bent Ritz Petersen. Erik Reinhardt. Bent Thorkilsen.

IV. mellemskoleklasse. (13).

Poul Bølling. Ole Haagensen. Max Hedenborg. René Karch. John Li-liendal. Guy Wenckens Madsen. Ole Mortensen. José Novella. Thanning Olsen. Uffe Ravnskov. Erik Reistrup. Alex von Schalburg. Ole Schelde.

III. mellemskoleklasse. (26).

Bent Andreasen. Erik von Benzon. Olaf Christensen. Frans Hansen. Gunnar Hansen. Flemming Hjorth. Otto Keller. Hans Joseph Knudsen. Mogens Laursen. Hans Jørgen Linde. Flemming Sax Nielsen. Ib Ørsted Rasmussen. John Rasmussen. Mogens Reinhardt. Michael Reiter. Eric Schmidt. John Schmidt. Arne Schultz. Benito Scocozza. Per Skjold. Ib Soderberg. Martin Terman. Bent Therkildsen. Jørgen Thorkilsen. Jørgen Veith. Yngvè Verwohlt.

II. mellemskoleklasse. (21).

Leo Andersen. Palle Ulsted Andersen. Torben Bang. Ole de Blanck. Jørgen Bredholt. Poul Carentius. Per Christensen. Eli Dahl. Christian Højmark. Georg Januth. Fini Jaworski. Jørgen Holm Jensen. Jens Le-bech Jensen. Povl Kyster. Bent Noval. Poul Pedersen. Asger Ravnskov. Jørn Riedel. Freddie Scheidig. Per Sørensen. Benny Thorsøe.

I. mellemskoleklasse. (31).

Ole Bang. Valfrido Cristofoli. Erik Elnebo. Christian Goos Flagstad. Flemming Hjorth. Niels Hjorth. Claus Holbek. Peter Hosak. Alex James. Leif Jensen. Per Kam. Erik Kluge. Per Lass. Erik Linde. Bent Martensen. Carlos Møller. Dion Nielsen. Henning Aamodt Nielsen. Jørgen Ny-borg. Flemming Ishøj Petersen. Hans Petersen. Jan Hummer Petersen. Jan Pinborg. Bent Railth. Jørgen Reistrup. Flemming Romny. Jørgen Suhr-Hansen. Finn Sørensen. Uffe Tolderlund. Sven Werner. Henrik Ærenlund.

5. underklasse. (30).

Ove Andersen. Svend Borggreen. Jan Bredholt. Kjeld Christensen. Ole Christensen. Ralph Christensen. Vincent Christensen. Arne Hansen. Mogens Hansen. Otto Hansen. Jørgen Jensen. Knud Erik Jensen. Richard Jensen. Paul Johansen. Aage Klarlund. Peter Kyster. Flemming Larsen. Ebbe Lind. Ole Markussen. Per Markussen. Miguel Moller. Carl Johan Nielsen. Henrik Nissen. Bendt Petersen. Flemming Skou. William Stütz. Svend Aage Svendsen. John Voggeser Sørensen. Per Sørensen. Preben Therkildsen.

4. underklasse A. (26).

Jens Blach. Kjeld Borggreen. Ole Boyesen. Stefan Clausen. Jørgen Eskildsen. Roy Frimann. Henning Frederiksen. Peter Hansen. Ole Henningsen. Per Høyer. Ebbe Kam. Jens Kostrup. Karl-Børge Kristjansson. Hans Larsen. Helge Lind. Niels Peter Madsen-Østerby. Freddie Niel-sen. Aksel Olsen. Eilef Petersen. Preben Reimer. Bent Reinhardt. John

Römpler. Ralph Römpler. Jørgen Skalsberg. Jørgen Stoltenberg. Ole Stryhn.

4. underklasse B. (26).

Henning Berner. Erling Bloksted. Hans Buchholtz. Peter Clausen. Henning Foged. Allan Frühwirth. Birger Hansen. Leif Hartvigsen. Rolf Jacobsen. Jørgen Kluge. Bjørn Larsen. Christian Lauenborg. Adam von Mehren. Henning Mondrup. Sven Burmeister Møller. Allan Nielsen. Kai Nielsen. Peder Lerche Nielsen. Teddy Nielsen. Jørgen Pedersen. Georg Petersen. Flemming Schonbeck. Erik Seitzberg. Leo Siemons. Jørgen Soskov. Jørgen Vestergaard.

3. underklasse. (29).

Erik Aalberg. Arne Albrechtsen. Gert Andersen. Jørgen Anderson. Lasse Bachmann. Kurt Barfred. Dino Bjørkenheim. Harald Böhling-Petersen. Finn Christensen. Per Darville. Jan Darving. Jørgen Erichsen. Finn Frühwirth. Olaf Halladin. Hans Kurt Hansen. Jens Hjorth. Jens Klarskov Jeppesen. Leif Jørgensen. Jan Larsen. Ole Larsen. Nels-Erik Møller. Gudmund Nielsen. Per Nilsson. Søren Odgaard. Preben Amp Petersen. Jørgen Ringius. Flemming Therkildsen. Henrik Klem Thomsen. Ole Westergaard.

2. underklasse A. (27).

René Albeck. Poul Jakob Arnboe. Ole Berg. Son Borch-Christensen. Frank Düring-Johansen. Kristian Edelmann. Michael Engstrøm. John Erlandsen. Peter Hernoe. Knud Aage Jensen. Torben Jensen. Kaare Johansen. Jørgen Kaars. Bent Lange. Allan Larsen. Morten Lind. Kjeld Lylloff. John Holstein Magnussen. Svend-Erik Moth-Lund. Erik Nielsen. Torben Olsen. Cay Petersen. Hasse Stentoft Petersen. Per Rudis. Paul Schmidt. Jørgen Thorsen. Jørgen Toft.

2. underklasse B. (21).

Kell Albrechtsen. Klaus Baungaard. Axel Brændeholm. Thorsten Dörge. Tony Enstrøm. Bjarne Hinum. Niels Høeg. Niels Jensen. Jens Lerche Nielsen. Mogens Noer. Finn Olsson. Arvyd Paulauskas. Ole Pedersen. Torben Nedergaard Pedersen. Flemming Petersen. Bjørn Poulsen. Poul Poulsen. Sten Sandberg. Jan Schwarck. Bjarni Stagge. Werner Winzen.

1. underklasse A. (26).

Nils Schøltz Andersen. Stig Andersen. Niels Christiansen. Peter Dahl. Ole Frøsig. Jens Hansen. Palle Henningsen. Henrik Hjorth. Hans Henrik Prytz Jensen. Per Johansen. Knud Johnsen. Bent Kluge. Kjeld Kluge. Lars Kofod. Ulf Kølle. Max Larsen. Peter Bjørn Linde. Per Nedergaard. Erling Olsson. Bent Pedersen. Antonio Rasmussen. Preben Schrøder. Ernst Simonsen. Hans Ejler Stegenborg. Peter Valentiner. Tom Villirs.

1. underklasse B. (24).

Kjeld Axel. Erik Bruun. Ole Djurhuus. Erik Fristrøm. Peter Geertz Hansen. Keld Raff Hansen. Bent Holm. Hans Helmuth Holst. Steffen Holst. Vagn Johansen. Jens Peter Jonsen. Flemming Klargaard. Per Krogh. Hans Krul. Asger Lauenborg. Hans Lind. Kaj Erik Noppenaug. Erik Petersen. Niels Petersen. John Planfelt. Knud Ørsted Rasmussen. Jan Szymanski. Jan Thyrring. Finn Wedseltoft.

I alt 310.

BOGFORTEGNELSE

Skolens bøger og skrivematerialerne kan fås i Knud Rasmussens boghandel, Vesterbrogade 60, telf. 3955. Det anbefales at bestille bøgerne til næste skoleår i begyndelsen af ferien. Eleverne advares mod at skrive navn i bøgerne, førend de har forevist dem på skolen. Tegnmateriel købes på skolen.

Boglån.

For de elever, der ønsker at være med i skolens boglån, gælder følgende regler:

1. På den sidste eksamensdag afleveres alle i det forløbne skoleår benyttede bøger. Bøgpakken må være forsynet med elevens navn og klasse.
2. Bøgpakken for det nye skoleår afhentes den første skoledag, d.v.s. 15. august 1949 *mod kontant betaling*:
 - I underskolen 8 kr.
 - I mellemskolen 12 kr.
 - I realklassen 15 kr.
3. De lånte bøger må behandles med stor omhu. Bøger, som er blevet dårligt behandlet, må erstattes. (I 1. og 2. underklasse udlånes i reglen ingen bøger).

1. underklasse.

Børnenes danske læsebog ABC (store udgave). — Friis-Petersen, Gehl og Jessen: Den ny regnebog I.

2. underklasse.

Fælles messebønner.*) — Hansen, Heltoft og Sunesen: Dansk læsebog, 2. skoleår. — Jensen og Noesgaard, Engelbret-Pedersen: Øvelser i skriftlig dansk, 2. skoleår. — Friis-Petersen, Gehl og Jessen: Den ny regnebog II. — Barnets første kort I.

3. underklasse.

Bøger fra forrige år: Fælles messebønner: — Barnets første kort I.

Nye bøger: Katolsk katekismus til skolebrug*). — Knecht: Kortfattet bibelhistorie.*) — Hansen, Heltoft og Sunesen: Dansk læsebog, 3. skoleår. — Jensen og Noesgaard, Engelbret-Pedersen: Øvelser i skriftlig dansk, 3. skoleår. — Friis-Petersen, Gehl og Jessen: Den ny regnebog III. — Helms: Danmarks historie. — Barnets første kort II.

4. underklasse.

Bøger fra forrige år: Søndagsmessebog. — Fælles messebønner. — Katolsk katekismus til skolebrug. — Helms: Danmarks historie. — Christensen: Lille geografi nr. 4.

Nye bøger: Niels Hansen: Bibelhistorie. — Hansen, Heltoft og Sunesen: Dansk læsebog, 4. skoleår. — Jensen og Noesgaard, Engelbret-Pedersen: Øvelser i skriftlig dansk, 4. skoleår. — Friis-Petersen, Gehl og Jessen: Den ny regnebog IV. — Christensen og Krogsgaard: Atlas.

*) Fås på skolen. (Fælles messebønner og katekismus er kun for de kat. elever).

5. underklasse.

Bøger fra forrige år: Søndagsmessebog. — Fælles messebønner. — Katolsk katekismus til skolebrug. — Niels Hansen: Bibelhistorie. — Helms: Danmarks historie. — Christensen: Lille geografi nr. 4. — Christensen og Krogsgaard: Atlas.

Nye bøger: Hansen, Hedtoft og Sunesen: Dansk læsebog, 5. skoleår. — Jensen og Noesgaard, Engelbret-Pedersen: Øvelser i skriftlig dansk, 5. skoleår. — Kaper og Nielsen: Deutsch für anfänger med gløsebog. — Friis-Petersen, Gehl og Jessen: Den ny regnebog V. — Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen I.

I. mellemskoleklasse.

Bøger fra forrige år: Søndagsmessebog. — Fælles messebønner. — Katolsk katekismus til skolebrug. — Kaper og Nielsen: Deutsch für Anfänger, med gløsebog. — Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellemskolen og højere skoler. — Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen I.

Nye bøger: Nye testamente. — Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mellemskolen I. — Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sproglære. — do.: Skriftlig dansk for mellemskolen. — Friis-Hansen og Nielsen: Engelsk for mellemskolen I, med øvelseshefte. — Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny regnebog I (ændrede udg.). — Schmidt: Lærebog i historie for mellemskolen I. — Christensen: Geografi for mellemskolen I. — Christensen og Krogsgaard: Atlas uden navne I. — Sundorph: Fysik for mellemskolen I. — Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen I.

II. mellemskoleklasse.

Bøger fra forrige år: Søndagsmessebog. — Fælles messebønner. — Katolsk katekismus til skolebrug. — Nye testamente. — Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sproglære. — do.: Skriftlig dansk for mellemskolen. — Kaper og Nielsen: Deutsch für anfänger med gløsebog. — Schmidt: Lærebog i historie for mellemskolen I. — Christensen: Geografi for mellemskolen I. — Christensen og Krogsgaard: Atlas uden navne I. — Sundorph: Fysik for mellemskolen I. — Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellemskolen I.

Nye bøger: — Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mellemskolen II. — Kaper og Nielsen: Deutsch II, med gløsebog. — Kaper: Kortfattet tysk sproglære. — Geil og Moldt: Tysk arbejdshæfte I. — Friis-Hansen og Nielsen: Engelsk for mellemskolen II, med øvelseshefte. — Friis-Petersen og Jessen: Mellemskolens ny regnebog II (ændrede udg.). — Jessen og Smith: Aritmetik for mellemskolen I—III. — Friis-Petersen, Jensen og Jessen: Mellemskolens ny Geometri. — Balslev og Simonsen: Botanik for mellemskolen II. — Tegnehestik.

III. mellemskoleklasse.

Bøger fra forrige år: Søndagsmessebog. — Fælles messebønner. — Katolsk katekismus til skolebrug. — Nye testamente. — Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sproglære. — do.: Skriftlig dansk for mellemskolen. — Kaper: Kortfattet tysk sproglære. — Geil og Moldt: Tysk arbejdshæfte I. — Jessen og Smith: Aritmetik for mellemskolen I—III. — Friis-Petersen, Jensen

og Jessen: Mellem skolens ny Geometri. — Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellem skolen og højere skoler. — Tegnebestik.

Nye bøger: Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mellem skolen III. — Christensen: Svensk læsebog for mellem skolen. — Kaper og Nielsen: Deutsch II. med glosebog. — Friis-Hansen og Nielsen: Engelsk for mellem skolen III, med øvelseshefte. — Bolbjerg: Engelsk grammatik. — Bolbjerg: Engelsk stiløvelse. — Friis-Petersen og Jessen: Mellem skolens ny regnebog III (ændrede udg.). — Pechüle: Mindre lærebog i verdenshistorie III. — Christensen: Geografi for mellem skolen II. — Christensen og Krogsgaard: Atlas uden navne II. — Petersen: Kemi for mellem skolen. — Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellem skolen II. — Balslev og Simonsen: Botanik for mellem skolen III. — Nielsen: Opgaver og blanketter til det daglige livs skriftlige arbejder.

IV. mellem skole klasse.

Bøger fra forrige år: Søndagsmessebog. — Fælles messebønner. — Nye testamente. — Clausen og Hansen: Dansk læsebog for mellem skolen III. — Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker i Dansk sproglære. — do.: Skriftlig dansk for mellem skolen. — Christensen: Svensk læsebog. — Kaper: Kortfattet tysk sproglære. — Bolbjerg: Engelsk stiløvelse. — Jessen og Smith: Aritmetik for mellem skolen I—III. — Friis-Petersen, Jensen og Jessen: Mellem skolens ny Geometri. — Christensen: Geografi for mellem skolen II. — Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellem skolen og højere skoler. — Christensen og Krogsgaard: Atlas uden navne II. — Stockmarr og Bøving-Petersen: Zoologi for mellem skolen II. — Tegnebestik.

Nye bøger: Rauschen-Otto: Den katolske kirkes historie. — Friis-Hansen og Nielsen: Engelsk for mellem skolen IV, med øvelseshefte. — Bolbjerg: Engelsk grammatik. — Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe, med glosebog. — Ingerslev og Petersen: Tyske realeksamensopgaver II. — Mikkelsen: Latinsk læsebog for mellem skolen (11. udg.), eller Nielsen og Hoffmann: Fransk begynderbog. — Friis-Petersen og Jessen: Mellem skolens ny regnebog IV (ændrede udg.). — Lomholt: Eksamensopgaver E. (45. udg.). — Pechüle: Mindre lærebog i verdenshistorie IV. — Sundorph: Fysik for mellem skolen II. — Balslev og Simonsen: Botanik for mellem skolen IV.

Realklassen.

Bøger fra forrige år: Søndagsmessebog. — Fælles messebønner. — Nye testamente. — Rauschen-Otto: Den katolske kirkes historie. — Kaper og Nielsen: Deutsch für die mittlere Stufe, med glosebog. — Kaper: Kortfattet tysk sproglære. — Ingerslev og Petersen: Tyske realeksamensopgaver II. — Nielsen og Hoffmann: Fransk begynderbog. — Lomholt: Eksamensopgaver E (45. udg.). — Christensen og Krogsgaard: Atlas for mellem skolen og højere skoler. — Tegnebestik.

Nye bøger: Clausen og Hansen: Dansk læsebog for realklassen. — Jensen og Noesgaard: Øvelsesstykker i dansk sproglære, realklassen. — Friis-Hansen og Nielsen: Engelsk for viderekomne. — Bolbjerg: Engelsk grammatik. — Riis-Jacobsen: Engelske stiløvelser for realklassen. — Jung: Fransk læsebog. — Friis-Petersen og Jensen: Realklassens regnebog. — Jessen og Smith: Matematik og regning for realklassen. — Erlang: Fircifret logaritmetavle B. — Eibe: Geometri for realklassen. — Juul og Rønnau: Geometri for realklassen.

-- Schmidt: Frankrigs, Tysklands og Englands historie siden 1860. — Kretschmer og Lindhardt Hansen: Samfundslære for realklassen. — Christensen: Geografi for realklassen. — Christensen og Krogsgaard: Atlas uden Navne I. — Pedersen: Fysik for realklassen. — Jørgensen og Andersen: Biologi for realklassen.

*

Skolescene.

- Ældste hold: Kaj Munks »Ordet«.
»Sparekassen«.
Yngste hold: »Aprilsnarrene«.
»Eventyr på Fodrejsen«.
»Mascarade«.

Skolebio.

- Ældste hold: »Under Australiens Himmel«.
»Den store Drøm«.
»Grøn var min Barndoms Dal«.
»The Sullivans«.
Yngste hold: »Gullivers Rejse«.
»Kongen bød«.
»Min Ven Flicka«.

*

Elev Hans Bølling har til artiklerne »Det humanistiske gymnasiums pionerer« og »Fra kaserne til hjem« leveret nogle smukke illustrationer.

Placeringen af billedstoffet er foretaget af en gammel elev, der har nedlagt veto mod navns nævnelse.

Redaktionen takker for velvilje og assistance!

INDHOLD

	Side
Til indledning	3
Af skolens dagbog	5
Det humanistiske gymnasiums pionerer ...	8
Navne og nyt	19
Gøngenhøvdingen	23
Noter	25
Fra kaserne til hjem	28
Årets elever	34
Bogfortegnelse	36

Ferier og fridage

for skoleåret 1949—1950:

Det nye skoleår begynder mandag den 16. august.
(For 1. U. mandag den 22. august kl. 10).

Efterårsferie: 16.—23. oktober (incl.).

Juleferie: 23. december—7. januar (incl.).

Påskeferie: 5.—11. april (incl.).

Pinseferie: 27.—30. maj (incl.).

Allehelgensdag: 1. november.

Sankt Knud Konge: 19. januar.

Fastelavnsmandag: 20. februar.

Kongens fødselsdag: 11. marts.

Dronningens fødselsdag: 28. marts.

Kristi Himmelfartsdag: 18. maj.

Grundlovsdag: 5. juni.

Kristi Legems fest: 8. juni.

Jesu Hjertes fest: 16. juni.

